

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงาน ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความยึดมั่นผูกพัน
ต่อการปฏิบัติกรพยาบาล กับการปฏิบัติงานร่วมกับแพทย์ในการดูแลรักษาผู้ป่วย
ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร

พันตำรวจตรีหญิง จันทนา นาคฉาย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-17-0119-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I ๑๐๑๙๗๕๖๑

๑ ๕ ๐๑.๑ ๒๕๔๖

RELATIONSHIPS BETWEEN WORKING ENVIRONMENT, SELF – ESTEEM, NURSING
PRACTICE COMMITMENT AND COLLABORATION WITH PHYSICIAN IN
PATIENT CARE AS PERCEIVED BY PROFESSIONAL NURSES
IN GOVERNMENT HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS

Pol. Maj.Jantana Nakchai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Administration

Faculty of Nursing
Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-17-0119-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงาน ความรู้สึกมีคุณค่า
ในตนเอง ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล
กับการปฏิบัติงานร่วมกับแพทย์ในการดูแลรักษาผู้ป่วย ตามการรับรู้
ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร

โดย

พันตำรวจตรีหญิง จันทนา นาคฉาย

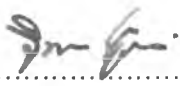
สาขาวิชา

การบริหารการพยาบาล

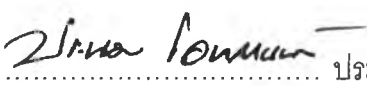
อาจารย์ที่ปรึกษา

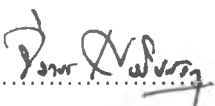
อาจารย์ ดร. จีราพร เกศพิชญวัฒนา

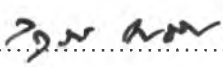
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โอทกานนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. จีราพร เกศพิชญวัฒนา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โปธิสาร)

จันทนา นาคฉาย, พันตำรวจตรีหญิง : ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงาน ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล กับ การปฏิบัติงานร่วมกับ แพทย์ในการดูแลรักษาผู้ป่วยตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร (RELATIONSHIPS BETWEEN WORKING ENVIRONMENT, SELF – ESTEEM, NURSING PRACTICE COMMITMENT AND COLLABORATION WITH PHYSICIAN IN PATIENT CARE AS PERCEIVED BY PROFESSIONAL NURSES IN GOVERNMENT HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS) อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร. จีราพร เกศพิชญวัฒนา, 130 หน้า.
ISBN 974-17-0119-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและหาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงาน ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล กับ การปฏิบัติงานร่วมกับแพทย์ในการดูแลรักษาผู้ป่วยตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพจำนวน 411 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และแบบแยกประเภท (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการทำงาน แบบวัดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง แบบสอบถามความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล และแบบสอบถามการปฏิบัติงานร่วมกับแพทย์ในการดูแลรักษาผู้ป่วย ได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ 0.92, 0.71, 0.94 และ 0.93 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพแวดล้อมในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก
2. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของพยาบาลวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด
3. ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก
4. การปฏิบัติงานร่วมกับแพทย์ในการดูแลรักษาผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพ อยู่ในระดับดีมาก
5. สภาพแวดล้อมในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวก กับ การปฏิบัติงานร่วมกับแพทย์ในการดูแลรักษาผู้ป่วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.47$)
6. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวก กับ การปฏิบัติงานร่วมกับแพทย์ในการดูแลรักษาผู้ป่วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.32$)
7. ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางบวก กับ การปฏิบัติงานร่วมกับแพทย์ในการดูแลรักษาผู้ป่วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.54$)

สาขาวิชา.....การบริหารการพยาบาล..... ลายมือชื่อนิสิต จันทนา นาคฉาย
ปีการศึกษา.....2544..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา จีราพร เกศพิชญวัฒนา

4277556736 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD : WORKING ENVIRONMENT / SELF – ESTEEM / NURSING PRACTICE COMMITMENT

/ COLLABORATION WITH PHYSICIAN IN PATIENT CARE

JANTANA NAKCHAI : RELATIONSHIPS BETWEEN WORKING ENVIRONMENT, SELF – ESTEEM, NURSING PRACTICE COMMITMENT AND COLLABORATION WITH PHYSICIAN IN PATIENT CARE AS PERCEIVED BY PROFESSIONAL NURSES IN GOVERNMENT HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS

THESIS ADVISOR : JIRAPORN KESPICHAYAWATTANA. RN., Ph.D. 130 pp.

ISBN 974-17-0119-5

The purposes of this research were to study and identify the relationships between working environment, self – esteem, nursing practice commitment and collaboration with physician in patient care as perceived by professional nurses in government hospitals, Bangkok Metropolis. The research subjects consisted of 411 professional nurses, selected through purposive sampling and stratified random sampling techniques. Content validity and reliability of the research instruments: working environment, self – esteem, nursing practice commitment and collaboration with physician in patient care questionnaires, were established. The Cronbach alpha coefficients were 0.92, 0.71, 0.94 and 0.93 respectively. The data were analyzed by Pearson's product moment correlation coefficients.

The major findings were as follows :

- 1. Working environment of professional nurses in all aspects were at high level.
- 2. Self – esteem of professional nurses was at highest level.
- 3. Nursing practice commitment of professional nurses in all aspects were at very good level.
- 4. Collaboration with physician in patient care of professional nurses in all aspects were at very good level.
- 5. There was positively significant ($r = 0.47$) relationship between working environment and collaboration with physician in patient care as perceived by professional nurses, at the .05 level.
- 6. There was positively significant ($r = 0.32$) relationship between self – esteem and collaboration with physician in patient care as perceived by professional nurses, at the .05 level.
- 7. There was positively significant ($r = 0.54$) relationship between nursing practice commitment and collaboration with physician in patient care as perceived by professional nurses, at the .05 level.

Field of study.....Nursing Administration.....

Student's signature.....*Jantana Nakchai*.....

Academic year.....2001.....

Advisor's signature.....*Jiraporn K. Wattana*.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้ความกรุณาอย่างดียิ่งของท่านอาจารย์ ดร. จีราพร เกศพิชญวัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาทั้งในเวลาราชการและนอกเวลาราชการช่วยแนะนำ ให้ข้อคิดเห็น ตลอดจนแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่และคอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่อาจารย์มอบให้ตลอดระยะเวลาดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โอทกานนท์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โปธิสาร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่กรุณาให้ความรู้และประสบการณ์ที่มีค่ายิ่งแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 8 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ 1 ท่าน ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไข ปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งผู้อำนวยการโรงพยาบาล คณะกรรมการการวิจัยในคน และหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล ทั้ง 14 แห่ง ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนบุคลากรพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามทุกท่าน ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่กรุณาสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัยบางส่วนในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่ให้การสนับสนุน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พันตำรวจตรีหญิง จันทน์ เกียรติโพธา ที่คอยเป็นที่ปรึกษา ให้กำลังใจ และเสียสละทำงานหนักมากขึ้นในระหว่างการศึกษาของผู้วิจัย

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ได้ให้สติปัญญา กำลังใจ และสิ่งดีงามทั้งหลายแก่ผู้วิจัยตลอดมา ตลอดจนเพื่อนๆทุกท่านที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจที่ดีเยี่ยมจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

พันตำรวจตรีหญิง จันทนา นาคฉาย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหาการวิจัย	5
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
แนวเหตุผลและสมมุติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
1. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานร่วมกับแพทย์	13
2. แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงาน	22
3. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้สึที่มีคุณค่าในตนเอง	28
4. แนวคิดเกี่ยวกับความยืดหยุ่นผู้พันต่อการปฏิบัติการพยาบาล	32
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
วิธีการสร้างเครื่องมือ	50

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	55
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	80
อภิปรายผลการวิจัย	81
ข้อเสนอแนะ	91
รายการอ้างอิง	94
ภาคผนวก	103
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	104
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	106
ภาคผนวก ค สถิติที่ใช้ในการวิจัย	120
ภาคผนวก ง หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย	123
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	130

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตาม โรงพยาบาลในสังกัดของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร	45
2 จำนวนและค่าร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน	57
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม ในการทำงาน จำแนกเป็นรายด้าน และรวมทุกด้าน	59
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม ในการทำงาน ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ จำแนกเป็นรายข้อ	60
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม ในการทำงาน ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม จำแนกเป็นรายข้อ	61
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม ในการทำงาน ด้านสภาพแวดล้อมทางจิตใจ จำแนกเป็นรายข้อ	62
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง จำแนกเป็นรายข้อ และรวมทุกข้อ	63
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติ การพยาบาล จำแนกเป็นรายด้าน และรวมทุกด้าน	64
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติ การพยาบาล ด้านความเห็นแก่ประโยชน์ผู้อื่น จำแนกเป็นรายข้อ	65
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติ การพยาบาล ด้านความทุ่มเท จำแนกเป็นรายข้อ	66
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติ การพยาบาล ด้านการอุทิศตน จำแนกเป็นรายข้อ	67
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติ การพยาบาล ด้านการดูแล จำแนกเป็นรายข้อ	68
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติ การพยาบาล ด้านความไว้วางใจ จำแนกเป็นรายข้อ	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเชื่อมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติ การพยาบาล ด้านความซื่อสัตย์ จำแนกเป็นรายข้อ	70
15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเชื่อมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติ การพยาบาล ด้านความอบอุ่นมั่นใจ จำแนกเป็นรายข้อ	71
16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานร่วมกับแพทย์ ในการดูแลรักษาผู้ป่วย จำแนกเป็นรายด้าน และรวมทุกด้าน	72
17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานร่วมกับแพทย์ ในการดูแลรักษาผู้ป่วย ด้านการควบคุมอำนาจร่วมกัน จำแนกเป็นรายข้อ	73
18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานร่วมกับแพทย์ ในการดูแลรักษาผู้ป่วย ด้านการมีส่วนร่วมและการแบ่งแยก ตามขอบเขตการปฏิบัติงาน จำแนกเป็นรายข้อ	74
19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานร่วมกับแพทย์ ในการดูแลรักษาผู้ป่วย ด้านการเอาใจใส่ร่วมกัน ในการแก้ไขปัญหา จำแนกเป็นรายข้อ	75
20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานร่วมกับแพทย์ ในการดูแลรักษาผู้ป่วย ด้านการรับรู้เป้าหมายร่วมกัน ในการดูแลผู้ป่วย จำแนกเป็นรายข้อ	76
21 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงาน ความรู้สึก มีคุณค่าในตนเอง และความเชื่อมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติกรพยาบาล กับการปฏิบัติงานร่วมกับแพทย์ในการดูแลรักษาผู้ป่วย	77

สารบัญภาพ

แผนภูมิ	หน้า
กรอบแนวคิดในการวิจัย	42